

נחוצה חשיבה אחרת

בעל הטור מציע לשקול רוויזיה בחוקי הפטנטים, לפחות בכל הקשור לענף ה-IT ♦ הדבר האחרון שמתאים לענף ה-IT הדינמי הוא דבקות חסרת רציונל בדפוסים ישנים ♦ קיימות סיבות טובות ביותר לבחון את העניין בצורה עדכנית, מתוך כוונה מוקדמת לזעזע את שהתאבן ♦ בעקבות פרשת אפל-סמסונג

הדבר האחרון שנחוק הוא הגברת כוח המונופול שבידיה באמצעות מנגנון הפטנטים.

חשובה גם סוגיית הסטנדרטיזציה. ראוי לתורות מבורכת שתתמקד באיכות ובמחיר. היצמדות יתרה לחוקי הפטנטים תגרום בוודאי לשונות גדולה יותר בין המוצרים המתחרים, כאשר כל יצרן יילך במופגן לכיוון שונה, ולו באופן מלאכותי ומיותר. חוסר היכולת לחקות והאילוץ להמציא מחדש יוביל לכך, ששיטות העבודה עם מכשירים יהיו שונות, הסמלים והמנגנונים נבדלים וההתחברות והמששקים יהיו קשים יותר. יתרונות הגלובליזציה עלולים להיפגע, בעת שכולם מנסים להתחבר יחדיו ובקלות מרבית. זאת, בעוד שרשתות האינטרנט והסלולר חובקות עולם ומלואו ומתחברות ביניהן וצריך להסיר כל מכשול מדרך.

ראוי גם לשים לב להשלכות המעשיות של היסטריית הפטנטים וקידושם. ברחבי העולם רשומים עשרות מיליוני פטנטים, שיותר ויותר מהם עוסקים בטכנולוגיית המידע, בהגדרתה הרחבה. הפטנטים יורדים לפרטים זעירים, ברזולוציה שקשה לעקוב אחריה. טלפון חכם, למשל, עשוי להיות קשור לרבות פטנטים, ואף למעלה מכך. לכל מדינה חוקים משלה בתחום זה, והיא נשענת על מערכת שונה לרישום ומעקב, כאשר תהליכי הרישום ארוכים ויקרים מאוד, ודווקא הם מדכאים מראש חלק ניכר מהרעיונות שצצים במוחות פורים, אך חסרי גב כלכלי. יש לא מעט חברות שמחזיקות בפטנטים דווקא כדי לדכא התפתחות מסוימת. והכי

חשוב - הפטנטים מייקרים משמעותית את המוצרים. נקודת הכובד תעבור בשנים הקרובות למדיניות המתעוררות, שאינן בדיוק שדה הפעולה הנוח לחסידי שיטת הפטנטים.

די בנקודות שהועלו כאן כדי להצדיק חשיבה מחדש בנושא, שהינו חיוני. הדבר האחרון שמתאים לענף ה-IT הדינמי הוא דבקות חסרת רציונל בדפוסים ישנים. קיימות סיבות טובות ביותר לבחון את העניין בצורה עדכנית, מתוך כוונה מוקדמת לזעזע את שהתאבן. גישת האיפכא מסתברא שבה נקטתי גם הפעם יכולה לשרת היטב את המטרה החשובה הזאת.

ה"פצצה" שהוטלה באחרונה כבשה את הכותרות הראשיות בעולם. אין מדובר בעליית ההסתברות למלחמה עם איראן, במלחמה העקובה מדם בסוריה או בהתמוטטות הכלכלית האפשרית של יוון וספרד, אלא בפסיקה של בית משפט בקליפורניה, שלפיה סמסונג תשלם לאפל פיצוי של יותר ממיליארד דולרים בגין הפרת זכויות בפטנטים.

ואמנם, אין מדובר בעניין של מה בכך, אלא בפסיקה שהשלכותיה רבות ומציבות את הפרשה כולה רחוק מקו הסיום שלה. מלחמת הקניין הרוחני עוד תעסיק אותנו רבות.

ההתנגשות בין שתי הענקיות היא רק קצה הקרחון המסוקר יותר של שרשרת תביעות ביניהן ושל מלחמת פטנטים מתעצמת בין כלל השחקנים בענף טכנולוגיות המידע. רק יממה קודם לפסק הדין בקליפורניה הכריע בית משפט בדרום קוריאא בתביעה אחרת בין אפל לסמסונג והחליט, ששתי החברות הפרו הדדית פטנטים, האחת של רעותה. לפני חודש דחה בית משפט בבריטניה תביעה דומה של אפל גם בגרמניה, הולנד ואוסטרליה נדחו התביעות משני הצדדים - ושם כבר הוגשו ערעורים על ההחלטות. תביעות בעניינים דומים הוגשו גם לבתי משפט בצרפת וביפן.

פטנטים מעוגנים בחוק, ולכן חייבים לכבדם. **סיים קוק**, מנכ"ל אפל, ניצל זאת היטב בתגובתו המהירה על פסיקת בית המשפט בקליפורניה. "אנחנו קדים קידה בפני חבר המושבעים, ששלח מסר שגניבה היא מעשה לא ראוי", אמר.

ואולם, הגיע הזמן לשקול מחדש את החוקים המיושנים בתחום הפטנטים ואולי לשנותם, או לוותר על חלק מהם. אין זה דיון פשוט, ברם אין צורך להתמקד בפגיעה בזכויות השמורות, אלא בשאלה היותר עקרונית: האם הגנת הזכויות במתכונתה הנוכחית מוצדקת מעיקרה? קשה לחלוק על העובדה שלפטנטים תפקיד משמעותי בעידוד המאמץ וההשקעה בפיתוח הטכנולוגי, אולם האם אין שכרנו יוצא בהפסדנו?

שיטת הפטנטים השמרנית מקפלת בתוכה בעיות קשות. הפטנטים הטכנולוגיים הולכים ונצברים בכמויות מדהימות אצל הענקים הכלכליים, שמעצימים את כוחם ומקטינים את התחרות. הרי אפל היא לא חברה אומללה שסמסונג גזלה ב"שוד" הפטנטים שלה את פרנסתה. למעשה, חרף אותו "שוד" הגיעה אפל השבוע לשווי החברה הגדול בהיסטוריה שלה - 600 מיליארד דולרים. בנוסף, סך המזומנים שיש בקופה שלה עומד על כ-120 מיליארד דולרים, שמתרבים בקצב מטורף.

בקרב הענקיות בענף, אפל היא החברה הפחות פתוחה כלפי לקוחותיה. היא הפכה את עשייתה לגן סגור, שכל צעד בשביליו כרוך בתשלום נוסף.